

Comunicat de Presă

cu privire la violările în masă ale drepturilor omului la siguranța și libertatea persoanei și a dreptului la libera circulație, comise de către regimul autoproclamat de la Tiraspol

Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova (Comitetu) este îngrijorat de creșterea **masivă a cazurilor de violare de către regimul separatist de la Tiraspol a libertății și siguranței persoanei și a dreptului la libera circulație.**

Analiza cazurilor înregistrate la Comitet arată că, în special, drept rezultat au de suferit participanții la acțiunile militare din anul 1992. Drept exemplu pot fi aduse cazurile: Chelsa, Bogdan, Cenușă, Solonari, Țugui, Mărcă C., Mărcă A., Mărcă D., Turturica Iu. ș.a. Acest șir continuă până în prezent. În cazurile menționate persoanele au fost arestate ilegal de către autoritățile neconstituționale din stânga Nistrului, torturate pentru a recunoaște diferite infracțiuni, anchetate și condamnate de către așa-numitele instanțe judecătorești din stânga Nistrului.

La 25 iulie 2006 din detenția ilegală a regimului separatist de la Tiraspol a fost eliberat Mărcă Alexei, cetățean a Republicii Moldova, care a fost reținut ilegal la 19 iulie 2004 de către miliția subordonată regimului autoproclamat, pus sub învinuire pentru comiterea unei infracțiuni (că l-ar fi ajutat pe fratele, Mărcă Constantin, să evadeze din spitalul de la Bender¹), anchetat, supus unor torturi insuportabile, tratamentului inuman și degradant, și condamnat la 3 ani privațiune de libertate.

Îngrijorările Comitetului sunt legate de faptul, că **Mărcă Alexei a fost reținut de agenții regimului separatist de la Tiraspol, la 19 iulie 2004, de la domiciliul său, care se află în zona controlată de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova.**

La momentul arestării Mărcă Alexei el era sănătos, fapt confirmat de certificatul medical. Mărcă Alexei a fost judecat „prin corespondență” adică în lipsa lui, sau a reprezentantului său legal². El nu a avut avocat și nu a avut posibilitatea să atace

---

¹La data 27 iunie 2004 Mărcă Constantin a fost adus la spitalul din Bender în stare inconștientă care s-a produs după un accident rutier. Pentru a stabili identitatea pacientului medicii au verificat buzunarele pacientului și au găsit printre altele și adeverința de participant la războiul pentru independența și integritatea Republicii Moldova, din vara anului 1992. În scurt timp, la spital, au apărut reprezentanții instituției pe care acolo o numesc „ministerul securității de stat” (adică MGB - instituție condusă de Antiufeev-Șevțov, colaborator al Biroului Federal de Investigații al Federației Ruse), care l-au arestat pe Mărcă Constantin și l-au învinuit de „păstrare și utilizare nelegitimă a armelor de foc”, în timpul războiului din 1992. Ulterior, însănătoșindu-se, Constantin Mărcă a plecat din spital, fiind însoțit de cei doi frați ai săi, pentru a fi strămutat într-un spital mai sigur, necontrolat și nesubordonat formațiunilor politice.

² Sentința lui Alexei Mărcă i-a fost citită în penitenciar, fără ca să fi avut loc un proces public.

August 24, 2006

sentința cu apel sau recurs, nici în instanțele subordonate regimului separatist și nici în instanțele constituționale ale Republicii Moldova. Tortura, tratamentul inuman și degradant, pe parcursul a celor doi ani de detenție, agravate de refuzul de a i se acorda asistență medicală calificată, și de condițiile sociale de detenție sub orice nivel, au lăsat urmări grave asupra sănătății lui Alexei Mărcă.

Celalalt frate a lui Constantin și Alexei Mărcă –Dumitru Mărcă, reținut, la fel nelegitim la 19 iulie 2004, anchetat de miliție, torturat, condamnat de regimul separatist de la Tiraspol, la 3 ani privațiune de libertate pentru aceeași crimă ca și fratele său că „l-a ajutat pe fratele său Constantin să evadeze din spitalul de la Bender”. Mărcă Dumitru continuă până în prezent să se afle în detenția ilegală de către regimul separatist de la Tiraspol, fiind într-o stare gravă a sănătății și având necesitatea asistenței medicale de urgență. Mărcă Dumitru suferă de astmă, are dureri de cap, amețeli, pierde vederea, are dureri însuportabile la un picior.

Un alt aspect al îngrijorărilor Comitetului este cel în legătură cu creșterea bruscă, începând cu anul 2004 a numărului de plângeri legate de violarea dreptului la libera circulație a locuitorilor din Stânga Nistrului, care sunt proprietari de automobile înregistrate în mod legal în organele de resort ale Republicii Moldova.

Este cunoscut faptul că regimul de la Tiraspol își impune influența asupra cetățenilor pe orice cale, pensii, locuri de lucru etc. În ultimii ani ei obligă populația ce are locul de trai permanent în stânga Nistrului să renunțe la actele de înmatriculare ale Republicii Moldova și să le ia pe cele ilegale, emise de pretinsa „rmn” – formațiune nerecunoscută de nimeni. Actele și documentele emise de nerecunoscuta „rmn”, de asemenea, nu sunt recunoscute și populația care dorește să circule în străinătate are mari probleme și suferințe cu asemenea acte., însă pe liderii autoprocamați la Tiraspol nu-i interesează suferințele oamenilor. Smirnov și Antiufeev-Șevțov au grijă doar de securitatea personală și, prin acțiunile întreprinse, creează baricade din oameni vii pentru a evita răspunderea pentru uzurparea puterii de stat și executarea (administrarea) ei în numele propriu.

Astfel, dacă un locuitor din stânga Nistrului are automobil cu numere de înmatriculare în Republica Moldova el este învinuit de contrabandă și automobilul este confiscat, așa cum s-a întâmplat în cazul Turturică Iurie și în multe alte cazuri. **Culmea constă în aceea că Poliția Rutieră a Republicii Moldova nu numai că nu interzice utilizarea atributelor „rmn” de către șoferii din stânga Nistrului, dar chiar mulți locuitori din dreapta Nistrului poartă numere și documente de înmatriculare a automobilelor emise de către organele neconstituționale. Acest fapt înseamnă refuz benevol al Republicii Moldova de la jurisdicția asupra teritoriului din stânga Nistrului și indirect o recunoaștere a jurisdicției unei grupări criminale.**

Pe parcursul vizitelor de documentare la fața locului Comitetul a constatat că așa-numitele forțe pacificatoare sunt așezate asimetric și neechidistant față de părțile¹

---

¹ În realitate și corect „Părți în conflict” trebuie să fie considerate Federația Rusă și Republica Moldova.

August 24, 2006

aflate în conflict. Așa de exemplu, la Coșnița-Doroțcaia posturile de control ar trebui să fie plasate doar la traseul Râbnița-Tiraspol, iar la Bender doar la podul de peste Nistru, sau, și mai bine să fie scoase definitiv pentru că acestea doar împiedică circulația populației de pe ambele maluri. În acest context salutăm și susținem în întregime inițiativa actualului șef al Misiunii OSCE în Moldova, dlui O'Neil, care a propus ca posturile de control din zona de conflict să fie lichidate sau numărul lor să fie redus.

Comitetul face apel către autoritățile publice centrale și locale din Moldova, cât și către organismele internaționale, pentru ca aceste:

1. Să condamne acțiunile autorităților autoproclamate în stanga Nistrului și să ceară încetarea imediată și necondiționată a practicii de arestări abuzive și răfuieli politice.
2. Să declare inadmisibile orice arestări, procese de judecată și alte forme de exercitare a Puterii de către agenții regimului autoproclamat în Transnistria, ca fiind ilegale, efectuate de organe nerecunoscute și, de aceea, pasibile de răspundere penală.
3. Să ceară organelor de resort ale Republicii Moldova să întreprindă măsuri eficiente de protecție a tuturor persoanelor aflate pe teritoriul său, inclusiv Transnistria, de la acțiunile ilegale ale agenților regimului de la Tiraspol, prevenind cazurile de „furt”, arestări nelegitime și maltratări a persoanelor ce locuiesc pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova.
4. A cere lichidarea posturilor așa numitelor forțe de separație, care nu joacă alt rol decât rolul unui paravan, în spatele cărui regimul neconstituțional de la Tiraspol exercită puterea după placul grupării Smirnov-Antiufeev și a păpușarilor săi de la Moscova.
5. Cerem organelor de resort ale Republicii Moldova să-și exercite funcțiile și să aplice legislația și Constituția Republicii Moldova uniform, pe întreg teritoriul recunoscut de comunitatea internațională, făcând totul ca populația să fie protejată de la imixtiunile în viața lor a regimului Smirnov-Antiufeev.

Chișinău, 24 august 2006

Pentru informații suplimentare contactați: Nina Urîtu - tel. 22-26-18, sau 22-73-96
e-mail: nina@humanrights.md